

# Planprogram KPS Samnanger

Bergen og Hordaland Turlag (BHT) vart grunnlagt i 1890 og er vestlandets største friluftsforskningsorganisasjon med over 30 000 medlemmar. BHT er tilslutta Den Norske Turistforening (DNT) som har over 320 000 medlemmer på nasjonal basis. Foreininga sitt føremål er å tilretteleggja for eit aktivt, allsidig, enkelt og naturvenleg friluftsliv, og for sikring av friluftslivets natur- og kulturgrunnlag.

BHT er glade for at Samnanger skal laga ny og oppdatert KPS. Arbeidet med denne er tufta på viktige føringar nasjonalt og internasjonalt med ein grunnleggjande tanke om berekraft. I tillegg legg planarbeidet opp til eit omfattande og forpliktande medverknadsarbeid – noko som styrkar den demokratiske deltakinga og gjev ein betre plan. Høyringsdokumentet er kortfatta og tydeleg, noko me forstår er eit mål for sjølv planen. Dette er også prisverdig. I vår høyringsfråsegn vil me vidare peike på nokre felt der me meiner planprogrammet og prosessen kan verte endå betre.

## Medverknad

Medverknad sikrar ein plan som er tett på det samfunnet ein planlegg for, og det er positivt med kombinasjon av formelle høyringar og uformelle møteplassar for innspel. BHT vil peike på at naturen treng ei stemme i dette arbeidet, og at natur- og friluftsforskningsorganisasjonane har denne rolla i demokratiet. Me ber difor om at det vert gjeve rom for at representantar for organisasjonane kan delta i møter, og få invitasjonar til å gje innspel undervegs. I tillegg er høyringar og fristar av stor betydning for medverknaden, og me håper sjølv planen vert lagt ut med lang nok høyringsfrist der ein tek omsyn til evt. ferieavvikling.

## Folkehelse, nærnatur og friluftsliv

Innanfor temaet folkehelse, vil me vise til St.mld 18 (2015-2016) Friluftsliv — *Natur som kilde til helse og livskvalitet*. Som tittelen på stortingsmeldinga indikerer, er det grunn til å sjå på natur og tilgjengelege friluftslivsområde som ein av hovudkjeldene til betre folkehelse. Friluftslivet er ein av dei aktivitetane som vert drive av flest, på tvers av ulike horisontale og vertikale sosiale skiljelinjer, og det er ein aktivitet som har påviselege vinstar for både fysisk og psykisk helse. Regjeringa tilrår at ein tilrettelegg for at flest mogleg har friluftslivsområder innanfor ein radius av 500 meter frå der dei bur (st.mld 18 (2015-2016), s. 8)

I planprogrammet vil me tilråde å vurdere om ein har nok kunnskap om kva viktige friluftslivsområde ein har i kommunen, om innbyggjarane sin bruk og oppleving av desse, og kva folkehelseeffektar ein kan hente ut av satsing på tilrettelegging av nærtur.

## Naturmangfald og arealstrategi

Innleiingsvis syner høyringsdokumentet til berekraftsmåla til FN. Her er det viktig for kommunen å merke seg at ulike land og ulike regionar skårar ulikt på oppnåinga, og vidare at ulike instansar har ulikt høve til å skapa berekraftig utvikling.

I global samanheng skårar Noreg høgt på berekraftsmåla, men me utmerker oss negativt i høve miljømessig berekraft. Dette kjem fram i rapporten som tek for seg Noreg si måloppnåing<sup>1</sup>, og det vert skrive tydeleg på FN sine heimesider at me gjennom overforbruk trugar naturmangfaldet:

*Et av problemene er at Norge ofte prioriterer å utnytte naturens ressurser, fremfor å bevare økosystemer og naturmangfoldet (bærekraftsmål 15).*

Med andre ord må det norske samfunn ha «livet på land» som ein hovudprioritet i all planlegging. Særleg ettersom Noreg har tilslutta seg til ein viktig internasjonal naturavtale, der vi har ein tydeleg visjon om 100 prosent berekraftig forvaltning og 30 prosent bevaring av land og hav innan 2030. Dette må også følgjast opp kommunalt, og den aktuelle planen må ta innover seg også desse forpliktingane.

Kommunane har nemleg eit spesielt ansvar for «livet på land», då dei skal laga arealstrategi og arealplan, og slik forvalta leveområda til samlege artar dei husar. Arealbruksendringar tronar klart øvst på lista over påverknadsfaktorar som trugar naturmangfaldet<sup>2</sup>. I «Naturkampen» er Samnanger kommune rangert som nummer 221 (av 356) i Noreg og 30 (av 43) i Vestland, når det kjem til ivaretaking av natur<sup>3</sup>. Ny KPS og ny arealstrategi kan føra kommunen mykje lengre opp på lista. Me håper kommunen tek utfordringa!

I tillegg er det slik at ein må ha kunnskap om naturmangfaldet for å ta vare på det, og ein må ha ein arealstrategi som tek omsyn til naturmangfaldet. Her vil me vise til konseptet arealnøytralitet som det klart beste alternativet for å ta vare på livet på land.

## Avsluttande merknader

Avslutningsvis vil me ynskje lukke til vidare med det viktige arbeidet, og me håper den nye kommuneplanen ivaretek natur og friluftsliv ved å:

- Auke kunnskap om friluftsliv, nærnatur og folkehelse generelt og i Samnanger
- Legge til rette for meir helseskapande friluftsliv i kommunen
- Lage ein arealstrategi som vernar om naturmangfaldet
- Auke kunnskapen om naturmangfaldet
- Vurdere å verte ein arealnøytral kommune

Med helsing

Helen Ødven  
Dagleg leiar  
Bergen og Hordaland Turlag

Elisabeth Skage  
Styreleiar  
Bergen og Hordaland Turlag

Dag Sandvik  
Naturvernansvarleg  
Bergen og Hordaland Turlag

<sup>1</sup> <https://www.regjeringen.no/contentassets/cca592d5137845ff92874e9a78bdadea/no/pdfs/voluntary-national-review-2021.pdf> (s.7)

<sup>2</sup> <https://artsdatabanken.no/rodlisterforarter2021/Resultater/Pavirkningsfaktorer>

<sup>3</sup> <http://naturkampen.sabima.no/kommune/4623>